доцільних управлінських рішень у майбутньому періоді на основі минулого досвіду і екзогенних змін.

Достатньо важливим критерієм оцінки ефективності управління формуванням капіталу страхової компанії є питома вага нерозподіленого прибутку у власному капіталі. Високий рівень цього показника вказуватиме на можливість самофінансування діяльності компанії і схильність її власників і менеджменту до збільшення капіталізації компанії. Збільшення показника в динаміці вказуватиме на зростання фінансової надійності страхової компанії.

Коли дослідження зв'язку між структурою страхового портфеля і достатністю капіталу тривають, в українське страхове законодавство варто внести норму про обов'язкове формування гарантійного капіталу страховика. При цьому за нормативи взяти ті, що діють у країнах ЄС. Гарантійний капітал для компаній, які займаються страхуванням життя та відповідальності, має бути не меншим за 3 млн. євро, а інших компаній – 2 млн. євро [1].

Таким чином, специфіка діяльності страхової компанії супроводжується формуванням фінансових і нефінансових ресурсів, результатів діяльності відповідно до умов функціонування на страховому ринку України, особливостей нормативного регулювання. Ці відмінності мають знайти відображення при аналізі фінансово-господарської діяльності страховика для одержання достовірних даних про стан справ компанії. Ця мета може бути досягнута тільки за умови виявлення відмінних особливостей організації та підбору відповідних аналітичних інструментів, які характеризуються конкретністю і розраховуються на основі даних фінансової звітності страхової компанії.

Література

1. Салин В. Н. Реформирование системы контроля платежеспособности страховых компаний в странах ЕС / В. Н. Салин, А. А. Клочкова // Вестник финансовой академии. – 2005. – № 2. – С. 62–74.

Бачинська А. В., ст. гр. ФСГм-21
Мартинюк В. Ф., к.е.н., доцент

ДИВІДЕНД ТА ДИВІДЕНДНА ПОЛІТИКА: СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Важливою складовою фінансової політики акціонерного товариства, спрямованої на реалізацію головної мети – максимізацію ринкової вартості підприємства та зростання доходів його власників, є дивідендна політика. Дивідендна політика знайшла своє наукове обґрунтування з появою в Україні значної кількості акціонерних товариств та формуванням ринку цінних паперів.

Згідно з Податковим кодексом України, дивіденд – це платіж, що здійснюється юридичною особою – емітентом корпоративних прав, чи інвестиційних сертифікатів на користь власника корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованим за правилами бухгалтерського обліку.

У відповідності до П (С) БО 15 «Дохід» дивіденд є частиною чистого прибутку, що розподілена між учасниками (власниками) відповідно до їхньої участі у власному капіталі підприємства.

Більшість сучасних науковців визначають сутність дивіденду, виходячи із його подвійної природи, оскільки, з одного боку, дивіденд – це дохід акціонерів виключно у грошовій формі, а з іншого – плата акціонеру в частині наявних корпоративних прав суб'єкта господарювання.

Щодо дивідендної політики, то жваві дискусії точаться серед науковців сьогодення (табл. 1).

Таблиця 1

Теоретичні підходи щодо визначення сутності дивідендної політики вітчизняними науковцями

№ з/п	Науковець	Трактування
1.	О. О. Терещенко	Дивідендна політика – керована діяльність підприємства, спрямована на забезпечення формування доходу власників його корпоративних прав.
2.	І. І. Приймак	Дивідендна політика – це набір цілей і завдань, які ставить перед собою керівництво підприємства у сфері виплати дивідендів, а також сукупність методів і засобів їх досягнення.
3.	Б. В. Сидяга	Дивідендна політика – складова частина загальної фінансової стратегії і політики формування власних фінансових ресурсів, що полягає в оптимізації пропорцій між частинами прибутку, що споживається і капіталізується, з метою забезпечення зростання ринкової вартості акцій.
4.	М. В. Топчак	Дивідендна політика – це сукупність стратегічних і поточних рішень щодо розподілу результатів діяльності корпорації.
5.	І. А. Дмитрієв	Дивідендна політика підприємства – це набір цілей і завдань, які ставить перед собою керівництво підприємства у сфері виплати дивідендів, а також сукупність методів і засобів їх досягнення.

Отже, виходячи із вище перелічених визначень, дивідендна політика є основною складовою політики розподілу прибутку, головна мета якої – збільшення рівня добробуту власників товариства. Окрім цього, дивідендна політика є основним інструментом впливу на зростання ринкової вартості та важливим індикатором інвестиційної привабливості господарюючого суб'єкта.

Керівництву не слід забувати, що вибір дивідендної політики впливає на трудову активність персоналу підприємства, додаткову соціальну захищеність працівників та створює позитивний імідж на фінансовому ринку, впливаючи на рівень поточної платоспроможності та ліквідності.

Література

1. Дехтяр Н. А. Фінансовий механізм діяльності суб'єктів господарювання: монографія / Н. А. Дехтяр, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль. – Суми: Університетська книга, 2011. – 182 с.
2. Кушнерук А. С. Форми і методи розвитку корпоративних підприємств у західних країнах / А. С. Кушнерук // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 2. – С. 100–108.
3. Сірко А. В. Проблеми корпоративної культури в період трансформування економіки / А. В. Сірко, Н. М. Найди // Регіональні перспективи. – 2009. – № 2-3. – С. 123–124.
4. Управління фінансами акціонерних товариств: навч. посіб. / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»; [С. В. Лєонов, Н. Г. Пігуль, І. М. Боярко та ін.]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2013. – 305 с.
5. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. Терещенка О. О. – К.: КНЕУ, 2006. – 312 с.

Бачинський В. О., ст. гр. ФСГм-11

Квасовський О. Р., к.е.н., доцент

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Рентабельність є одним з основних показників ефективності роботи підприємства, яка характеризує інтенсивність господарювання. Іншими словами, це ступінь прибутковості, вигідності, дохідності.

Рентабельність вимірюється за допомогою цілої системи відносних показників, що характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, прибутковість різних напрямів діяльності (виробничої, комерційної, інвестиційної тощо), вигідність виробництва окремих видів продукції (робіт, послуг). Показники рентабельності більш повно, порівняно з абсолютним обсягом прибутку, характеризують остаточні результати господарювання, тому що їх величина відображає співвідношення ефекту з вкладеним капіталом або спожитими ресурсами [2, с. 209].

Показники рентабельності, зазвичай, використовуються для оцінки діяльності підприємства, а також як інструмент для вибору виважених управлінських рішень в інвестиційній політиці та ціноутворенні. Вони належать до похідних від прибутку відносних індикаторів, що дають змогу оцінювати результативність вкладених коштів, використовуються в економічних розрахунках і фінансовому плануванні.